

7/9021

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : B050APK0080004-3.67-1/2190
KONU : Yazılı Soru Önergesi.

13/09/2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : a) Başbakanlığın 09/08/2002 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-783-70/4391 sayılı yazısı.

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 05/08/2002 tarih ve KAN.KAR.MD. A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/8021-16297/38423 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazı ekinde Bakanlığımıza intikal eden Diyarbakır Milletvekili Sacit GÜNBEY'in, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği yazılı soru önergesinde yer alan hususlar Bakanlığımızca incelenmiş ve gerekli bilgiler aşağıya çıkarılmıştır.

1. Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi; Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde başta güvenlik olmak üzere çeşitli nedenlerle köylerinden ayrılan ailelerden gönüllü olarak geri dönmek isteyenlerin kendi köyleri civarında veya arazisi müsait başka yerlerde iskan edilmeleri ve gerekli sosyal ve ekonomik alt yapının tesisi ile bu yerleşmelerde sürdürülebilir yaşam koşullarının sağlanması amacıyla yönelik hazırlanmış bir projedir.

1994 Yılında başlatılan bu Proje gereğince şimdiye kadar dönüş yapılacak köyler, bu köylere dönecek aileler ve bunların dönüş koşullarının hazırlanması konusunda GAP İdaresi Başkanlığı, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Valiliklerimiz gerekli çalışmaları yapmışlardır.

Söz konusu Proje, daha önce Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü 1999 Yılı Yatırım Programında yer almaktaydı. Daha sonra Bakanlığımız 2000 Yılı Yatırım Programına dahil olan bu projede Bingöl, Hakkari, Tunceli, Bitlis, Van ve Muş İlleri yer almaktadır. Diyarbakır, Batman, Siirt, Mardin ve Şırnak illeri ise GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı yatırım programında bulunmaktadır.

Haziran-2000 tarihinden Haziran-2002 tarihine kadar; OHAL ve Mücavir İl kapsamında bulunan 11 İl'de toplam 9.082 hane, 51.152 nüfus köye geri dönüş yapmıştır. Köylere dönüş yapan nüfus sayısının illere göre dağılımı şöyledir: Batman 957, Bingöl 15.030, Bitlis 3.735, Diyarbakır 8.574, Hakkari 6.833, Mardin 2.639, Muş 226, Siirt 1.049, Şırnak 1.247, Tunceli 499, Van 10.363'tür.

2. Köye dönmek isteyip de dönüşü izin verilmeme gibi bir durum söz konusu değildir. Ancak, vatandaşların dönmek istedikleri yerleşim birimine, ruhsat ve imara ilişkin hükümler çerçevesinde izin verilip-verilmeyeceği keyfiyeti söz konusudur. Bu konuda Valilikler ile Güvenlik Kuvvetleri koordineli bir şekilde köye dönüş faaliyetlerini desteklemektedirler.

3. Projenin amacı terör olayları nedeniyle istemleri dışında yaşadıkları yerleri terk etmek durumunda kalan vatandaşlarımızın, terör olaylarının nispeten azaldığı bir ortamda, kendi istekleri ile güvenliğini sağlanan köylere planlı bir biçimde geri dönüşlerinin sağlanması ve geri dönülen alanlarda sürdürülebilir yaşam koşullarının oluşturulması olarak belirlenmiştir. Proje bu sürecin sağlıklı ve etkin bir biçimde gerçekleşmesi ile uygulamada çeşitli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanmasını temel almakta; yeniden yerleşim, kırsal kalkınma, altyapı temini, sosyal donatı ve arazi kullanım planlaması konularında çalışmalarla sınırlı kalmamakta, sürdürülebilir kalkınma ve katılımcı planlama ilkelerine paralel olarak bir süredir boş kalmış köyde yaşamın yeniden başlatılması ve kalıcı hale getirilmesi için tarım, hayvancılık ve el sanatları gibi faaliyetlerin ıslahı amaçlı gerekli tüm çalışmaları da içermektedir.

Bu çalışmalar çerçevesinde, öncelikle dönecek köy ve mezraların alt yapısı kamu kuruluşlarının yapılmış, mali durumu uygun olmayan vatandaşlarımıza usta, işçi, malzeme olmak üzere 6 trilyon 978 milyar dolayında destek sağlanmasının yanısıra, köye dönüş yapanların üretkenliğini artırmak için hayvan, arılı kovan, sera, fidan gibi temel yardımlar da yapılmıştır.

Yine programlı olarak alt yapı hizmetleri yanında Devlet eliyle Ağustos 2002 sonu itibariyle 12 yerleşim biriminde 855 konut bitirilmiş, yapımı devam eden 433 konutun bu yaz bitirileceği değerlendirilmektedir.

Söz konusu proje için 2002 Yılı İçişleri Bakanlığı Bütçesinde 5 trilyon 615 milyar TL. ayrılmış olup, bu ödeneğin 3 trilyon 900 milyar TL.sı serbest bırakma oranları dahilinde Valilerin yetki ve sorumluluğunda harcanmak üzere programda yer alan illerin İl Özel İdarelerine aktarılmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı da köye dönüşle ilgili olarak, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki 12 ili kapsayan "Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Alt Bölge Gelişme Planı Hazırlanması Projesi" ve "Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi Acil Uygulama Programı" olmak üzere iki proje yürütmektedir. Birinci proje ile; geri dönüş yapılacak köylerin tespit edilmesi, bu köylerin mekansal planlarının hazırlanması, altyapı ve üstyapı yatırım ihtiyaçlarının belirlenmesi ile sosyo-ekonomik kalkınma projelerinin hazırlanması amaçlanmaktadır. Temmuz ayı içerisinde tamamlanan proje kapsamında, 1/25000 ölçekli alt bölge gelişme planı ve detaylı uygulama programı hazırlanarak, bu plan ve uygulama programı, gereğinin yapılması amacıyla ilgili kuruluşlara ve yatırım programında gerekli ödenek tahsislerinin yapılabilmesi amacıyla da Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilmesi planlanmaktadır. GAP Bölgesindeki 5 ili (Diyarbakır, Şırnak, Siirt, Batman ve Mardin) kapsayan ikinci Projeye de; Valiliklerle işbirliği içinde, bütçe imkanlarının elverdiği ölçüde, köye dönüş talebinde bulunanlara, köylerinin yeniden inşası, konutlarının yapımı ve gelir getirici faaliyetlerin geliştirilmesi yönünde aynı destekler sağlanmaktadır.

4. İlgi (a) yazı ekinde Bakanlığımıza intikal eden Diyarbakır Milletvekili Sacit GÜNBEY'in yazılı soru önergesinde yer alan arazisi bulunan köylülere "Doğrudan Gelir Desteği Projesi" ile ilgili soru ilgisi nedeniyle Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına iletilmiş olup, buradan alınan cevabi yazıda;

2002 yılı doğrudan gelir desteği uygulaması ile ilgili olarak 14 Haziran 2002 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2002/4165 karar sayılı "Tarımsal Destekleme Politikaları Kapsamında Çiftçilere Doğrudan Gelir Desteği Sağlanması ve Kayıt Sisteminin Oluşturulması" na ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde hazırlanan 2002/41 no'lu Uygulama Tebliği 31 Temmuz 2002 tarih ve 24832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Boşaltılan köylerde arazisi bulunan ve bu arazileri kullanamayan vatandaşlarımızın arazilerinin kullanmaya başlamalarından sonra yılı itibariyle yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde doğrudan gelir desteği ödemeleri için değerlendirmeye alınabileceği bildirilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Muzaffer ECemiş
Bakan

DAĞITIM:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Başbakanlığa